

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**نخستین قانون ثبت اسناد ایران
مصوب ۱۲۹۰ شمسی به همراه
نخستین قانون سجل احوال
مصوب ۱۳۰۴ شمسی**

.....

تدوین

گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۵

عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: نخستین قانون ثبت اسناد ایران مصوب ۱۲۹۰ شمسی به همراه نخستین قانون سجل احوال مصوب ۱۳۰۴ شمسی / تدوین گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش.
مشخصات نشر	: تهران: چتر دانش ، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۶۸ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۰۸۱-۶
وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا	
موضوع	: ثبت -- ایران
موضوع	: Recording and registration -- Iran
شناسه افزوده	: موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش
رده بندی کنگره	: پ ۱۳۹۵ / ۱۲۸ / ۵۶ KMH
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۴۳۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۴۰۵۹۸

نام کتاب	: نخستین قانون ثبت اسناد ایران مصوب ۱۲۹۰ شمسی به همراه نخستین قانون سجل احوال مصوب ۱۳۰۴ شمسی
ناشر	: چتر دانش
تدوین	: گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش
نوبت و سال چاپ	: اول - ۱۳۹۵
شمارگان	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۰۸۱-۶
قیمت	: ۵۰۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - کوچه نوروز - پلاک ۱۳
 تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۷۸۹۱۵ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۸۹۰۵۹
 پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com
 کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

فهرست

۷.....	قانون ثبت اسناد مصوب ۱۲ شهر جمادی الاولی ۱۳۲۹ قمری
۷.....	باب اول: در تشکیل اداره ثبت اسناد.....
۷.....	مقدمه
۸.....	فصل اول: در مباشرین ثبت و حقوق و تکالیف آنها.....
۱۴.....	فصل دوم: در دفتر راکد و مدیر ثبت.....
۱۶.....	فصل سوم: در دفتر راکد کل و دفتردار کل
.....	فصل چهارم: در نظارتی که نسبت به اجزای اداره ثبت اسناد به عمل می آید و در مسئولیت آنها.....
۱۷.....
۲۱.....	باب دوم: در مشاغل اداره ثبت اسناد.....
۲۱.....	فصل اول: در مشاغل مباشرین ثبت و ترتیب انجام آن.....
۲۱.....	قسمت اول: مواد عمومی
۲۳.....	قسمت دوم: در ترتیب ثبت اسناد و اعتبار آن.....
۳۰.....	اعتبار ثبت اسناد
۳۱.....	قسمت سوم: در دادن صورت از دفاتر ثبت اسناد و سواد اسناد.....
۳۴.....	قسمت چهارم: در تصدیقاتی که مباشرین ثبت می دهند.....
۳۷.....	قسمت پنجم: اسنادی که در مباشرت ثبت امانت می گذارند.....
۳۹.....	فصل دوم: مشاغل مدیرهای ثبت و دفتردار کل و ترتیب انجام آن.....
۴۰.....	فصل سوم: در حقوقی که اداره ثبت دریافت می دارد و ترتیب آن.....
۴۲.....	باب سوم: در مجازات اجزای اداره ثبت و مقرری آنان
۴۲.....	فصل اول: در مجازات.....

- فصل دوم: در مقرری اجزاء اداره ثبت اسناد ۴۵
- تعرفه اعمال اداره ثبت اسناد ۴۷
- تنبیهات ۴۸
- قانون نسخ قانون ثبت اسناد مورخه ۱۳۲۹ مصوب ۲۸ حمل ۱۳۰۲ شمسی ۴۹**
- قانون سجل احوال مصوب ۱۴ خرداد ماه ۱۳۰۴ شمسی ۵۰**
- فصل اول: ترتیب سجل احوال اشخاصی که قبل از تاریخ اجرای این قانون متولد شده‌اند ۵۰
- فصل دوم: ترتیب سجل احوال اشخاصی که از تاریخ اجرای این قانون به بعد متولد می‌شوند ۵۲
- فصل سوم: ترتیب دفاتر سجل احوال ۵۴
- فصل چهاردهم: مطالب متفرقه ۵۶

سخن ناشر

تاریخ، هویت بشر است و ... ساختار هر جامعه‌ی با ساروجی از پیشینش شکل می‌گیرد تا «باشندگان» امروزش به پشتوانی آن، به سامان سازند شرایط را برای «آیندگانی» که درآینده، به داوری می‌نشینند.

هر اجتماعی در گذرگاه تاریخ خویش، بزنگاه‌هایی دارد که رخدادهایش، تحریک‌کننده‌ی سرنوشت فرادیش می‌شود. از این روی، بازنگری در احوال مردمان روزگارمان سپری شد، نه تنها آموزه‌هایی را با خود دارد، بلکه سرشار «جدالیت» و «لطف» است از چگونگی کرد و کار، روابط، زبان و ادب کلامی و نگارشی ایشان.

بی‌گفت و گو، میهن کهنساله ما نیز با تمدنی هفت هزاره‌ی، آنگاه چنین حوادتی است و ...

«انقلاب مشروطه»، در زمره‌ی مهم‌ترین اتفاقات سرزمین مان است که موجب درگونی شرف و بنیادین در ساختار جامعه‌ی ایران گردید. حادثه‌ی که نه فقط بنیان «استبداد» و «خودکامگی» و «جاهلیت» سلاطین قجری را از مرزها برکند و زیر و زین کرد، که شهد آزادی را به مردمان چشاند و دمی به روشنائی دنیایی نوین، به روی شان گشود و بایلداری ایشان، موجب گردید تا «قانون»، مفهوم واقعیش را باز یافته و جماعت ایرانی، با اثرگانی نو، همچون «آزادی بیان و اندیشه»، «عدالت»، «مجلس»، «حقوق مدنی»، «مسئولیت اجتماعی» و ... آشنا شد و جایگاه مرامتین خود در مناسبات سیاسی و تعیین سرنوشت خویش و زادبومشان را باز شناسند.

برکنار از همه‌ی پیامدهای انقلاب مشروطه، یکی از عواملی که در دستارمان خوانش کارنامه‌ی گذشتگان را به مطالعه‌ی این برهما از تاریخ ایران، تهییج می‌کند، زبان و ادبیات این عصر است که به لحاظ تفاوت‌های فاحش اش با فرهنگ روزگار ما،

جذب و کششی خاص دارد. ادبیاتی با غنایی ویژه. فرهنگی که نه تنها در گهت و شنودهای عادی آن زمانه جاری بود، بلکه مکاتبات رسمی و حقوقی اش را نیز تحت تأثیر داشته است.

با چنین پیشگامی، انتشارات چتر دانش به عنوان نشر دهندگی کتب حقوقی، با هدف آشنا نمودن نسل امروز جامعه حقوقی ایران، به ویژه جوانانی که در هیات دانشجوی حقوق، اندیشه‌ی پوشیدن ردای و کالت و قضاوت و... به سر دارند، با چند و چون تدوین و نگارش قوانین در آن عهد و بازساخت روشن بینی نگارندگان آن، انتشار مجموعه کتاب‌هایی در این زمینه را در دستور کار قرار داد که سومین جلد آن با عنوان «خستین قانون ثبت اسناد ایران به همراه نخستین قانون سجل احوال» هم‌اکنون در دستانتان شماس.

بر واضح است که قوانین مندرج در این کتاب و کتاب‌های بعدی، کلاً منسوخ شده‌اند و باز نشرشان تنها به این دلیل است که خواندنش را از دیدگاه آشنایی با خوی تدوین اولین قوانین حقوقی بر پایه نظام پارلمانسی، آن هم در ایام واپس ماندگی جامعه ایران عهد قجر، برای باشندگان امروز در حلقه‌ی علم حقوق، به فایده دیدیم.

انتظار بر آن است تا اقدام انتشارات چتر دانش در نشر کتب تاریخی با مضامین حقوقی، مورد اقبال اهل حقوق و دوستداران تاریخ، واقع شده و فرزندان گرانسنگ در حیطه‌ی تاریخ و حقوق نیز با رهنمودها و دانش و دانسته‌های شان در این مقوله، ما را یاری رسان شوند تا کاستی‌های همان در دستیابی به هدفی که شرح اش رفت، به حداقل برسد.

فرزاد دانشور
مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

قانون ثبت اسناد
مصوب ۱۲ شهر جمادی الاولی ۱۳۲۹ قمری

باب اول: در تشکیل اداره ثبت اسناد
مقدمه

ماده ۱

اداره ثبت اسناد عبارت است از دوائر ثبت اسناد و دفتر مراکز کل.

ماده ۲

دائرة ثبت اسناد در حوزه‌های محاکم ابتدایی که قانوناً تأسیس شده است تشکیل می‌شود. دائرة مذکور مرکب است از:
(اولاً) از مباشرین ثبت اسناد که در محلهایی که یا مقر محکم ابتدایی است و یا در حوزه محکم مذکور واقع است معین می‌شوند.
(ثانیاً) از یک دفتر مراکز که در تحت ریاست یک نفس مدین در نزد محکم ابتدایی تأسیس می‌شود.

ماده ۳

دفتر مراکز کل که در تحت ریاست یک نفس دفتر داری کل است در مرکز در تحت اداره وزارت عدلیه تأسیس می‌شود.

ماده ۴

عدله مباشرین ثبت در هر محل و حوزه محکم ابتدایی منوط به مقتضیات محل و کیفیت حوزه مذکور می‌باشد و آن عدله را وزیر عدلیه باموافقت وزیر مالیه و وزیر داخله معین نموده به مقامات لازم پیشنهاد می‌نماید.

فصل اول: در مباشرین ثبت و حقوق و تکالیف آنها

ماده ۵

مباشرین ثبت باید دارای شرایط ذیل باشند:

(اولاً) تابعیت ایران.

(ثانیاً) مذهب اسلام.

(ثالثاً) سن آنها اقل بیست و پنج باید باشد.

(رابعاً) دادن امتحان به طوری که در ماده ۸ مقرر است.

ماده ۶

اشخاص مفصله ذیل نمی توانند مباشر ثبت معین شوند:

(اولاً) اشخاصی که در تحت قیمومیت شرعی هستند.

(ثانیاً) ورشکستگان به تقصیر^۱.

(ثالثاً) مرتکبین جنایات از قبیل قتل و سرقت و غیرهما^۲ و معروفین به ارتکاب جنایات که شرعاً برائت خود را حاصل نکرده اند.

ماده ۷

مباشرین ثبت نمی توانند با شغل خود شغلی را در ادارات دولتی یا انجمن های بلدیة^۳ و ایالتی و ولایتی و غیرها توأم نمایند و یا شغل و کالترا در محاکم عدلیه متصلی شوند.

۱- ورشکستگان به تقصیر: ورشکستگانی که به علت سهل انگاری و بی مبالاتی خودشان ورشکست شده اند نه به سبب عوامل

قهری

۲- غیرهما: غیره

۳- انجمن بلدیة: انجمن شهرداری

ماده ۸

شغل مباشرت ثبت به اشخاصی تفویض می شود که قبلاً امتحان سواد فارسی و دانستن قوانین و نظام نامه مراجعه به ثبت اسناد را کاملاً در حضور رئیس محکمه ابتدایی و مدعی العموم^۱ آن محکمه و مدین ثبت داده باشند پُرگرام^۲ آن امتحان را و زارت عدلیه مرتب و برای اطلاع اهالی در جراید محل اعلان می نماید.

تنبیه- هرگاه شغل مدعی العموم در محکمه ابتدایی تأسیس نشده باشد به جای او دو نفر از معارف محل که صلاحیت امتحان نمودن را داشته باشند به مجلس امتحان دعوت می شوند.

ماده ۹

رئیس محکمه ابتدایی صورت اشخاصی را که امتحان داده اند با اوراق مراجعه به کیفیات امتحان نزد رئیس محکمه استیناف فرستاده اشخاص مزبور را معرفی می کند و رئیس محکمه استیناف بعد از مذاقه^۳ لازمه نتیجه امتحانات را به ضمیمه عقیده خود به وزین عدلیه راپرت^۴ داده منتظر صدور تصدیق وزین عدلیه برای نصب مباشرت ثبت می شود.

ماده ۱۰

عزل مباشرین ثبت بعد از صدور حکم محکمه که صلاحیت حکم را دارند با وزین عدلیه است.

۱- مدعی العموم: دادستان

۲- پروگرام: برنامه

۳- مذاقه: وقت نظر، بررسی

۴- راپرت: گزارش

ماده ۱۱

مباشرين ثبت قبل از مباشرت به شغل خودشان بايد در هيأت اجتماعيه محكمه ابتدائى قسم ياد نمايند كه به صحت و درستى و ظايف خود را انجام خواهند داد.

ماده ۱۲

مباشرين ثبت در خدمت دولتى محسوب و از حيث رتبه و حقوق و كفايت خدمتى مقام معاونين منشى هاى (دفتر دارهاى) محاكم ابتدائى را دارند. مقررى مباشرين ثبت به موجب ماده ۱۳۳ معين مى شود.

ماده ۱۳

مباشرين ثبت مكلفند كه وظايف خود را فقط در حوزه محكمه ابتدائى متبوعه انجام بدهند و اقدامات آنها در خارج از حوزه مذكوره اثر قانونى ندارد ولى در حدود حوزه محكمه ابتدائى متبوعه، مباشرين ثبت وظايف خود را نسبت به كلييه ارباب رجوع انجام مى دهند و لو آن كه اقامتگاه ارباب رجوع در خارج حوزه مذكوره باشد.

ماده ۱۴

مباشرين ثبت مكلفند اسنادى را كه نزد آنها مى آورند افشا نمايند و مضمون آن اسناد را به كسى نگويند مگر در مواردى كه قانون اجازه مى دهد، خلاف از مفاد اين ماده مستلزم مجازاتى مى شود كه در ماده ۱۲۴ مصحح است.^۱

۱- مُصَحِّح است: تصريح شده است، تاكيد شده است.